

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-1075

19.12.2022

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Råteskade – maurinvasjon – erstatningsoppgjør.

Sikrede oppdaget maur i kjelleren 5.7.21. Skaden ble meldt til Anticimex 6.7.21, som iverksatte bekjemping av maurene. Den 10.8.21 kontaktet sikrede selskapet, som engasjerte Recover. Ifølge selskapet beskrev ikke Recover skadeomfanget i rapporten, fordi det mente at kjelleren måtte ryddes før dette kunne gjøres. Grunnet sykdom, ville sikrede vente med videre behandling av skaden til nyttår. Sikrede tok kontakt med selskapet i desember 2021. Saken ble gjenåpnet, og selskapet ba Recover på nytt om å besiktige skadestedet. Recover utarbeidet ny rapport 27.1.22. Selskapet fremsatte tilbud om erstatning 7.2.22. I oppgjørsbrevet skrev selskapet at forsikringen kun dekket råteskader. Selskapet viste videre til at kostnader for andre arbeider ikke var omfattet av forsikringen. Selskapet avviste også at det var ansvarlig for eventuelle skader på innbo, men valgte likevel å kompensere sikrede for dette. Sikrede var uenig i selskapets vurdering og krevde erstatning for skade forårsaket av maur. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningsoppgjør etter fuktskade, råteskade og maurinvasjon i bolig.

Bygningsforsikringen omfatter bl.a. følgende forsikringsvilkår:

Super Bygningsforsikring Forsikringsvilkår BYS1-5

4.4. Vann-/gass-/annen væskeskade og rørbrudd

(...)

Skade som følge av vann som plutselig trenger inn i bygningen utenfra, gjennom terreng, grunn eller fra overflatevann, i slik mengde at det blir stående synlig vann på gulvet.

(...)

Unntatt er:

(...)

Skade ved sopp, råte, bakterier.

(...)

4.6. Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over

(...)

4.8. Bekjempelse av skadedyr og skade forårsaket av disse

4.8.1. Forsikringen omfatter

Fysisk skade på bygning forårsaket av skadedyr.

Fjerning av døde gnagere når det er overveiende sannsynlig at vedvarende lukt i bygning stammer fra disse.

Bekjempelse av skadedyr og skadeinsekter, herunder skjeggkre, veggedyr og kakerlakker, i sikredes faste bolig/fritidsbolig i Norden, som oppgitt i forsikringsbeviset. Med bekjempelse menes relevante tiltak som skal redusere eller utrydde forekomst av skadedyr. Bekjempelsestiltak bestemmes, utføres og ledes av Anticimex.

Ved bekjempelse av skjeggkre dekkes inntil 3 befaringer det første året etter at skaden ble meldt. Deretter, tilgang på materiell for egeninnsats og veiledning på servicetelefon, i inntil 4 år etter at skaden ble meldt, forutsatt at forsikringsavtalen er løpende.

Forsikringen gir også tilgang til rådgivning fra Anticimex ved telefon, brev, e-post og lignende.

Ved skadedyrangrep, eller mistanke om dette, skal If/Anticimex kontaktes før tiltak iverksettes.

4.8.2 Forsikringen omfatter ikke

(...)

- Fjerning av døde skadedyr, eller deres etterlatenskaper, herunder døde skadedyr etter bekjempelse, når det ikke er konstatert skade på bygningen, eller lukt i bygningen som beskrevet over.

(...)

- Kostnader med bekjempelse av aktivitet som startet før forsikringsavtalen startet.
- Kostnader med bekjempelse av aktivitet etter at forsikringsavtalen er opphørt, selv om angrepet startet i forsikringsperioden.

(...)

- Åpning av konstruksjoner og lignende, for å påvise skadedyrangrep i bygningen.
- Skader på innbo som følge av skadedyrangrepet.

(...)

- Vedlikehold, utbedringer, sikring mot skadedyr eller andre tiltak som er nødvendig for å hindre nye eller begrense eksisterende angrep av skadedyr.

(...)

4.9. Sopp og råte

Forsikringen dekker skade ved ekte hussopp og andre treødeleggende sopper og råte som utvikler seg i forsikringstiden. If svarer ikke for den del av sopp- og råteskader som har utviklet seg etter at forsikringen er opphørt, selv om skaden startet sin utvikling i forsikringstiden.

Unntatt er:

- Kostnader ved å utbedre ikke erstatningsmessig vannskade som har utviklet seg i forkant av sopp og/eller råteskade.

(...)

- Skade på vinduer og dører i yttervegg og alt annet treverk utenfor taksperrer eller reisverk/stenderverk.

Innboforsikringen har bl.a. følgende vilkår:

4 HVILKE SKADER DEKKES

(...)

4.4 Vann/gass/annen væske

Forsikringen gjelder ved:

(...)

- vann som plutselig trenger inn i bygning

Unntatt er:

- Skade ved sopp, råte eller bakterier

(...)

4.14 Bekjempelse av skadedyr

(...)

Unntatt er:

(...)

- Skade eller skjemmende utseende på innbo som følge av skadedyrangrepet. I enkelte tilfeller kan skade på innbo likevel være dekket under punkt 4.10

Sikrede oppdaget maur i kjelleren 5.7.21. Ifølge rapport fra Anticimex, meldte sikrede om maur i kjelleren den 6.7.21. Det ble avtalt at Anticimex skulle drive bekjemping av maurene uken etter. I rapport fra Anticimex av 12.7.21 fremgikk følgende:

Observasjoner

Store mengder døde vingemaure og gnag på gulvet i kjellerstue. Stor aktivitet av maur inne i kjellerstue, langs husveggen ute, rundt kjellervindu og i flere rognebærtrær. På gulvet og veggen i kjeller er det tydelig spor etter fukt i panel og parketten. Tekniker har boret noen huller i panel hove det kommer maur ut.

Ft har et stort samfunn av sort tremaur i boligen. Tekniker har ikke avdekket nøyaktig lokasjon av samfunnet. Sansynlig at det sitter i veggen ved trappa. Sort tremaur bygger noe som kalles kartongsamfunn av blant annet en sopp. Dette er avhengig av fuktige og bør avdekkes for å stoppe videre fuktskader.

Vurdering

Tekniker behandler inn i huller i veggen og under lister hvor det er aktivitet av maur. Ut sprøyter teknikere sperebelte langs veggen der det er aktivitet.

Utførte tiltak

Om huset ikke skal rives må maursamfunn avdekkes og fjernes for å stoppe aktivitet og videre fuktskader på trevirke.

Sikrede kontaktet forsikringsselskapet 10.8.21 og meldte om bygnings- og innboscade:

datter ringer inn for sin mor som er på sykehjem. Ber om fullmaktMaur i kjelleren. Hatt anticimex på stedet som mener de har kommet inn gjennom et lukket vindu. Innringer finner bygningsskader og skader på mye innbo. Tlf. datter (...) sendes til takst for vurdering

Selskapet engasjerte Recover som besiktiget boligen. I skaderapport opprettet 17.8.21 redegjorde Recover nærmere for skaden og skadeårsak:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Maur har kommet inn men ikke funnet vei ut igjen. Død maur over alt i kjellerstua. Usikkert på hvor de har kommet inn.

(...)

Igangsatt arbeid

Anticimex har sprøytet kjemikalier inne og ute

(...)

Oppsummering

Død maur over alt i kjelleren. Mye innbo.

Ifølge selskapet beskrev ikke Recover skadeomfanget i rapporten fordi det mente at kjelleren måtte ryddes før dette kunne gjøres. Grunnet sykdom, ville sikrede vente med videre behandling av skaden til nyttår. Sikrede tok på nytt kontakt med selskapet i desember 2021.

Saken ble gjenåpnet, og selskapet ba Recover på nytt om å besiktige skadestedet. Recover utarbeidet ny rapport 27.1.22. I rapporten var det fremlagt en rekke bilder, samt en nærmere beskrivelse av skadene:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Her er det mest sannsynlig fuktopptrekk fra grunn i tilfarergulv. Dette har skapt grobunn for råte og sterk misfarging.

(...)

Skadeomfang

Alt av panel på vegg og parkett med tilfarergulv må rives

Demontere/ remontere elektrisk

Tørke og desinfiseres

Avfall

Parkett av en stav heltre limt

(...)

Oppsummering

Maur kommer igjen i kjeller.

Alt av trevirke må rives. Er råte synlig i veggpanel, og parkett

44 år siden kjelleren ble innredet

Selskapet fremsatte tilbud om erstatning 7.2.22. I oppgjørsbrevet skrev selskapet at forsikringen kun dekket råteskader, herunder råteskader på tilfarere, sviller og eventuelt stendere. Selskapet viste videre til at kostnader for andre arbeider ikke var omfattet av forsikringen.

Sikrede var uenig i selskapets beregning av erstatning, og ba om dekning for skader forårsaket av maur. I brev av 22.2.22 forklarte selskapet at det ikke var dokumentert skader på innbo som følge av maurskade. Selskapet avviste også at det var dekning for innbo/løvsøre som var skadet som følge av fukt. Selskapet valgte likevel å kompensere sikrede for ryddig av rommet, og skade på innbo/løvsøre. Etter at egenandel var trukket fra, ble den totale utbetalingen beregnet til kr 17 900. Den 1.4.22 sendte selskapet et revidert oppgjørsbrev. I brevet skrev selskapet at det kunne ha vurdert saken om skadet innbo bedre og fremsatte et tilbud på kr 10 000 i erstatning for skadet innbo/løvsøre. Selskapet viste til at skade meldt under bygningsforsikringen var korrekt vurdert.

Sikrede klaget selskapets vurdering inn for Kundeombudet. Kundeombudet opprettholdt selskapets vurdering 13.7.22.

Sikrede krever ytterligere i erstatning og anfører at maur har påført skade på innbo, herunder tekstiler for en verdi tilsvarende kr 50 000. Sikrede har måttet kaste veldig mye. En kan ikke strikke eller bruke råull som er fullt av døde maur. Heller ikke treproduktene som stod lagret i kjelleren kan brukes. Sikrede mener forsikringen må dekke tap og skade på gjenstander som følge av maurinvasjon. Det er riktig at mauren ikke hadde rukket å spise på møbler eller annet, men deres død ødela det som var i kjelleren. Sikrede lurte også på hvordan selskapet kan si at mauren ikke spiser tre, når Anticimex har skrevet at det er en farlig trespisende maur som kan spise opp hele huset.

Om fuktskaden oppdaget Recover denne ved å flytte litt på bokhyllene som stod langs veggen. Sikrede hadde ikke sett den da avdøde hadde oppbevaringshyller fulle av produkter på veggen. Sikrede ble overrasket, da det ikke hadde luktet fukt og sikrede sjekket kjellerstuen jevnlig for mus og annet. Sikrede visste ikke om denne fuktskaden. Sikrede mener at fuktskaden kan skyldes at nabo sendte vann ned fra takrenner foran huset i en periode. Det kom da en del vann som ble liggende på hellene. Feilen ble rettet, og det har ikke vært vannansamling foran huset siden.

Sikrede fikk ikke oversendt rapporten fra Anticimex etter besiktigelsen og fikk derfor ikke kunnskap om at det kunne oppstå mer skade om sikrede ventet med ytterligere befarings og iverksettelse. Hadde sikrede fått oversendt rapporten fra Anticimex hvor det fremgikk at huset måtte rives, ville sikrede ha betalt for hjelp og revet alt med en gang. Hadde sikrede fått vite at det var trespisende maur som hadde kommet inn, og ikke ufarlige maur, så hadde sikrede ikke bedt om utsettelse grunnet sykdom. Ved å ikke få tilsendt rapport som var utgangspunktet for skaden som sikrede meldte, og som alle vet kan være skadelig om det ikke blir stoppet, så har sikrede kanskje tapt hele verdien på huset.

Selskapet avviser ytterligere krav og utbetaling under forsikringsavtalene. I denne saken trenger vann inn fra grunnen, men ikke i slike mengder at det er synlig vann på gulvet. Vannskader i boligen er derfor ikke dekket under vannskadepkt. 4.4. Forsikringen dekker råteskader, jf. BYS1-5 pkt. 4.9. Det er kun utbedring av selve råteskadene som er dekket. Utbedring av vannskadene som har forårsaket råten er ikke dekket. Sikrede har fått tilbud om oppgjør for råteskadene, og sikrede har ikke dokumentert et annet omfang av disse.

Forsikringen dekker fysiske bygningsskader forårsaket av skadedyr, jf. BYS1-5 pkt. 4.8. Det er ikke dokumentert at maurene har forårsaket fysiske skader på bygningen. Døde dyr er ikke å anse som skade.

Innboforsikringen dekker kun vannskader på innbo og løsøre som har oppstått plutselig, jf. IBS1-4 pkt. 4.4. En skade anses som plutselig når den har materialisert seg i løpet av en dag, jf. nemndspraksis. Skadene på innboet skyldes langvarig fuktinntrengning og er ikke en plutselig skade. Sikrede har derfor ikke krav på erstatning for vannskadene på innboet. Etter ny vurdering av innboet aksepterte selskapet likevel å dekke kr 10 000 for skadet innbo og kr 2 500 til rydding.

Innboforsikringen dekker i utgangspunktet kun bekjempelse av skadedyr, se IBS pkt. 4.14. Skader forårsaket av skadedyr kan likevel dekkes under pkt. 4.10, dersom de har oppstått plutselig. Det er ikke dokumentert at maurene har forårsaket plutselige skader på innboet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet til nemnda er om selskapet er ansvarlig for ytterligere skader under husforsikringen.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Innledning

Innledningsvis vil vi kort bemerke at det i den foreliggende saken er tale om flere potensielle skader som er meldt under bygningsforsikringen og innboforsikringen. I det følgende vil vi vurdere de aktuelle skadene hver for seg.

Som nevnt er det forsikringsbeviset med tilhørende vilkår som regulerer hva en forsikringstaker har rett på etter forsikringsavtalen. Forsikringsselskapet er ikke ansvarlig for å utbetale erstatning for annet enn det som følger av de aktuelle vilkårene.

Det er du som har bevisbyrden for at det foreligger en skade, og for hva det økonomiske tapet ditt er. Det betyr at det er du som må fremlegge bevis for at skadene omfattes av vilkårene, og/eller at du har rett på en høyere erstatning enn det selskapet har tilbudt deg.

Videre gjør vi oppmerksom på at vårt kontor ikke innehar fagkyndig ekspertise. Vi foretar heller ikke befarings eller egne utredninger når det gjelder faktum, og vi må således legge til grunn det som fremkommer av dokumentasjonen som er fremlagt i anledning saken.

Bygningsforsikring – fukt/råteskade

Slik vi forstår deg, mener du at selskapet må utbetale mer i erstatning for utbedring av fukt- og råteskader. Selskapet har estimert utbedring av denne skaden til kr 15 000. Under vil vi vurdere om selskapet har foretatt et korrekt oppgjør av fukt- og råteskade på under bygningsforsikringen.

Det er slått fast i rapport fra Recover at det foreligger råteskader. Anticimex og Recover har i tillegg pekt på spor etter fukt i panel og parkett. Slik vi forstår de fremlagte fagkyndigvurderinger foreligger det både fukt- og råteskader i kjelleren.

Ifølge vilkårene (BYS1-5) punkt 4.9 er selskapet ansvarlig for å dekke utbedring av råteskader. Det er kun selve råteskaden som kan kreves dekket under dette punkt, og altså ikke utbedring av årsaken til råteskaden.

I pkt. 4.9 er det imidlertid listet opp en rekke ting som er unntatt dekning, det vil si tilfeller du ikke har krav på erstatning for etter vilkårene. Her nevnes for det første "kostnader ved å utbedre ikke erstatningsmessig vannskade som har utviklet seg i forkant av sopp/ og eller råteskade".

Recover har forklart at skaden skyldes fuktopptrekk fra grunn, eller feil/mangler med utvendig drenering og fuktsikring mot grunn. Du mener at råteskaden kan skyldes vannansamling som følge av at naboen lot vann renne fra takrenne og ned foran huset. Det kan også fremstå som om du mener at råteskade kan skyldes maurangrepet, basert på rapport fra Anticimex.

Det er vanskelig for oss å ta stilling til hva årsaken til råteskaden er, men uansett kan vi ikke se at det er dokumentert at årsaken til råteskaden skyldes en dekningsmessig vannskade jf. 4.4. Det betyr at du ikke har krav på erstatning for utbedring av årsaken til råteskaden.

Videre har du heller ikke krav på erstatning for "Skade på vinduer og dører i yttervegg og alt annet treverk utenfor taksperrer eller reisverk/stenderverk". Dette er klart unntatt i pkt. 4.9. Hva du har krav på i erstatning er derfor begrenset til skade som ikke omfatter det ovennevnte.

Selskapet har valgt å estimere reparasjonskostnaden knyttet til utbedring av råteskaden til kr 15 0000 eks. mva. Det er ikke dokumentert at utbedring av det du har krav på etter avtalen vil utgjøre et større økonomisk tap. Pristilbudet du har fremlagt omfatter etter det vi forstår mer enn det selskapet er ansvarlig for etter vilkårene, og kan derfor ikke vektlegges som bevis på at utbedring av selve råteskaden vil overstige selskapets prisestimat.

Når det gjelder øvrige fuktskader, kan vi ikke se at slike skader har oppstått "plutselig" slik kravet er etter pkt. 4.6 i vilkårene. Selskapet er derfor ikke ansvarlig for å dekke fuktskader.

Bygningsforsikring - maurskade

Du har anført at selskapet må dekke skade på bygning forårsaket av maurene.

Bekjempelse av skadedyr og skade forårsaket av disse, er regulert i bygningsforsikringen under pkt. 4.8. Ifølge pkt. 4.8.1 omfatter forsikringen "fysisk skade på bygning forårsaket av skadedyr".

Årsaksforholdet mellom fukt, råde og maur er noe uklart i denne saken. Slik vi forstår de fremlagte rapportene har det kommet fukt fra grunn inn i kjeller. Om dette er årsaken til at maur har kommet inn er uklart, men i alle tilfeller virker det som om maurene har trivdes i de fuktige forholdene. Anticimex har slått fast at det var et stort samfunn av sort tremaur i kjelleren. Denne mauren bygger ifølge Anticimex "kartongsamfunn" av blant annet sopp.

Anticimex har uttalt at det er "gnag på gulvet". Dette kan tilsi at maurene har forårsaket skade på treverk, men det er ikke redegjort for om dette var i allerede skadet treverk, altså treverk som var råteskadet. Uten nærmere dokumentasjon eller redegjørelse, kan vi ikke se at det er tilstrekkelig sannsynliggjort at det foreligger en dekningsmessig skade forårsaket av maurene. Vi viser også til folkehelseinstituttets hjemmesider for skadedyr hvor det fremgår at svart tremaur ikke gnager i treverk eller annet materiale, men at råteskader kan oppstå. Selskapet har som nevnt dekket råteskader.

Heller ikke svart jordmaur er kjent for å gjøre skade i uskadet trevirke. Dersom svart jordmaur har gjort skade på allerede råteskadet treverk, vil dette uansett bli utbedret ved utbedring av selve råteskaden.

Det er etter dette ikke dokumentert, verken i rapporten fra Anticimex eller Recover, at maurene har forårsaket fysisk skade på selve bygningsmassen utover eventuelle råteskader.

Du har forklart at fordi rapporten fra Anticimex ikke ble oversendt før sommeren 2022, var du ikke klar over hvor omfattende skadene var. Slik vi forstår deg, mener du at forsinkelsen har ført til ytterligere skade, og at dersom du hadde fått rapporten umiddelbart, ville du ikke ha utsatt videre tiltak. Vi forstår at det kan ha vært uheldig at du ikke fikk tilsendt rapporten fra Anticimex før i 2022. Det er imidlertid uklart om du skal ha bedt om denne på et tidligere tidspunkt. Uansett kan vi ikke se at det er dokumentert at det har oppstått ytterligere skade på bygningen som følge av utsettelsen av saken.

På bakgrunn av den dokumentasjon som foreligger i saken, forestår vi det slik at maurene ikke medførte at bygningen ble fysisk forringet, slik at det oppstod en skade. Det betyr at det kun var bekjempelse av skadedyr som var omfattet av forsikringen.

Innboforsikring - fuktskade

Spørsmålet om du har rett på erstatning for skade på innbo som følge av fukt/råte, må vurderes etter vilkårene for innboforsikringen. I IBS1-4 pkt. 4.4 fremgår det at forsikringen gjelder ved plutselig inntrenging av vann. Videre følger det at skade ved sopp og råte er unntatt dekning.

I denne saken kan vi ikke se at det er fremlagt dokumentasjon som viser at innbo er skadet som følge av en plutselig vanninntrenging. Det betyr at du ikke har krav på erstatning for eventuell skade på innbo/løsøre som følge av fuktskade. Vi viser også til at skade ved råte uttrykkelig er unntatt dekning.

Selskapet har likevel valgt å tilby deg erstatning for skade på innbo som følge av eventuell fuktskade. Selskapet står fritt til å utbetale slik erstatning, men dette er ikke noe selskapet plikter til etter forsikringsavtalen. Vi kan derfor ikke se at selskapet er ansvarlig for ytterligere utbetaling for fuktskade på innbo/løsøre under innbodekningen.

Innboforsikring - maurskade

Du har anført at maur har påført skade på innbo, herunder blant annet tekstiler for en verdi på ca. kr 50 000. Du har måttet kaste veldig mye.

Spørsmålet om du har rett på erstatning for skade på innbo som følge av maurangrep, må vurderes etter vilkårene for innboforsikringen.

I pkt. 4.14 fremgår det at skade på innbo som følge av skadedyrangrepet vil være unntatt dekning. I enkelte tilfeller kan skade på innbo likevel være dekket under pkt. 4.10, men vi kan ikke se at det er tilfelle i denne saken, da det ikke er dokumentert at eventuell skade på innbo/løsøre skyldes en plutselig årsak. Det samme fremgår under bygningsforsikringen pkt. 4.8.2. Forsikringen omfatter ikke "Skader på innbo som følge av skadedyrangrepet".

Selskapet er etter dette ikke ansvarlig for å dekke skade på innbo som følge av maurangrep.

Oppsummering

Vi har forståelse for at det kan ha vært vanskelig å følge opp saken i forbindelse med din mors dødsfall og egen sykdom, men vi må vurdere saken på bakgrunn av vilkårene i den forsikringsavtalen som er inngått. Etter en gjennomgang av de skader som er dokumentert at har oppstått i boligen, kan vi dessverre ikke se at du har krav på ytterligere erstatning under bygnings- eller innboforsikringen.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).